

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди
оригінал підписано Ю.Д.Бойчук
«14» травня 2022 року

Програма та критерії оцінювання
Фахового іспиту
для вступників на здобуття
освіти другого (магістерського) рівня
за спеціальністю «016 Спеціальна освіта»
Освітня програма
«Олігофренопедагогіка»

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ
з «Олігофренопедагогіки та методик корекційної роботи»
для здобуття освітнього ступеня «магістр»
за спеціальністю 016.02 Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка)
Пояснювальна записка

вступне випробування «Олігофренопедагогіка та методика корекційної роботи» проводиться у формі фахового іспиту для вступників, які планують вступити для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка). Іспит є комплексною перевіркою підготовки здобувача, що передбачає розуміння ним засад, принципів, напрямів й особливостей корекційно-педагогічної діяльності вчителя-дефектолога (олігофренопедагога), здатність самостійно аналізувати й вирішувати корекційні завдання, працювати зі спеціальною літературою.

Під час відповіді на поставлені запитання вступник має продемонструвати обсяг спеціальних знань у галузі олігофренопедагогіки, здатність визначати зміст і методи реалізації корекційно-розвиткової роботи з дітьми, які мають інтелектуальні порушення; уміння здійснювати корекційно-розвивальну роботу з подолання порушень пізнавальної діяльності з дітьми різного віку в процесі їхнього навчання та виховання в різних типах закладів.

ТЕМИ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Тема 1. Корекційна психопедагогіка (Олігофренопедагогіка) як наука.

Сучасний розвиток корекційної психопедагогіки в Україні. Олігофренопедагогіка як наука про виховання, навчання та шляхи корекції розвитку дітей із інтелектуальними порушеннями. Предмет і завдання олігофренопедагогіки. Понятійно-категоріальний апарат олігофренопедагогіки. Місце олігофренопедагогіки в системі педагогічних наук. Зв'язок олігофренопедагогіки з дисциплінами медико-біологічного та психолого-педагогічного циклів, спеціальними методиками. Етапи розвитку та методи олігофренопедагогіки. Перспективи наукових досліджень корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки).

Тема 2. Діти з інтелектуальними порушеннями як об'єкт вивчення, виховання та навчання.

Соціально-педагогічні фактори, що впливають на проблему вивчення й організації допомоги дітям із інтелектуальними порушеннями. Сучасні психолого-педагогічні класифікації розумової відсталості. Психолого-педагогічна характеристика осіб із інтелектуальними порушеннями.

Тема 3. Система закладів освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями в Україні.

Диференційована система спеціальних закладів для осіб із інтелектуальними порушеннями. Інклюзивне навчання дітей із інтелектуальними порушеннями. Виховання та навчання осіб із інтелектуальними порушеннями у світовій практиці.

Спеціальна школа як заклад загальної середньої освіти для дітей із інтелектуальними порушеннями. Положення про спеціальну школу та Положення про навчально-реабілітаційний центр.

Тема 4. Комплектування спеціальних закладів освіти та закладів освіти з інклюзивним навчанням.

Принципи психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини. Порядок обстеження дитини. Положення про інклюзивно-ресурсний центр. Роль батьків, педагогів у розв'язанні проблеми психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини. Організація, функції та зміст роботи шкільної команди психолого-педагогічного супроводу дитини.

Тема 5. Організація корекційно-виховної роботи в закладі дошкільної освіти.

Роль дошкільного виховання в розвитку та формуванні особистості дитини з інтелектуальним порушенням. Завдання спеціальних дошкільних закладів. Зміст освітньо-виховної та корекційної роботи в спеціальному дитячому садку. Специфіка професійної діяльності вчителя-дефектолога й вихователя.

Тема 6. Навчання, виховання та трудова підготовка дітей із помірним, важким і глибоким ступенем інтелектуальних порушень (розумової відсталості).

Мета, завдання та зміст корекційно-виховної роботи з дітьми, які мають помірний, важкий і глибокий ступінь розумової відсталості. Принципи корекційно-виховної роботи з дітьми, які мають помірний, важкий і глибокий ступінь розумової відсталості. Особливості виховання та соціально-трудової адаптації дітей з помірним, важким і глибоким ступенем розумової відсталості.

Тема 7. Навчання, виховання, розвиток та корекція як єдиний педагогічний процес.

Єдність законів розвитку дитини з порушенням і нормотиповим розвитком. Роль діяльності та спілкування в розвитку особистості дитини. Взаємозв'язок навчання та розвитку. Єдність навчання, виховання, розвитку, корекції як основна закономірність педагогічного процесу в спеціальній школі.

Л.С. Виготський про складну структуру й закономірності порушеного розвитку, можливості корекції розвитку дітей із інтелектуальними порушеннями. Учення Л.С. Виготського про зони актуального та найближчого розвитку та про використання обхідних шляхів у корекційно-виховній роботі. Опора на позитивні можливості учнів у навчально-виховному процесі. Основні напрямки корекційної роботи в спеціальній школі. Засоби корекції, умови корекційної роботи.

Тема 8. Професіограма корекційного педагога. Особливості його педагогічної діяльності.

Провідна роль вчителя-дефектолога в навчанні та вихованні дітей із інтелектуальними порушеннями. Професійно-педагогічні й особистісні якості корекційного педагога. Професійні знання та вміння. Протипоказання щодо вибору професії корекційного педагога. Педагогічна майстерність, шляхи оволодіння нею. Специфіка педагогічної діяльності корекційного педагога та її структура. Корекційна робота як специфіка професійної діяльності вчителя-дефектолога. Система підготовки вчителів-дефектологів в Україні, у зарубіжних країнах.

Тема 9. Суть процесу навчання дітей із інтелектуальними порушеннями.

Корекційна спрямованість навчання в спеціальній школі. Особливості навчального процесу в спеціальній школі. Навчання як шлях інтеграції дитини з особливими освітніми потребами в сучасну систему соціальних стосунків. Психологічні основи процесу навчання в спеціальній школі. Структура процесу навчання. Основні вимоги до викладання нового навчального матеріалу, закріплення та повторення його. Шляхи активізації пізнавальної діяльності учнів у процесі навчання.

Тема 10. Зміст освіти дітей із інтелектуальними порушеннями.

Основні вимоги до змісту освіти в спеціальній школі (корекційна спрямованість, концентричність розташування матеріалу, реалізація міжпредметних зв'язків, диференціація, науковість, доступність).

Характеристика змісту освіти в спеціальній школі, її освітньо-виховне та корекційне значення. Характеристика основних документів, у яких відображений зміст освіти, принципи побудови навчального плану та навчальних програм. Шкільні підручники, основні вимоги до них.

Тема 11. Принципи спеціальної дидактики.

Обґрунтування принципів навчання в спеціальній школі. Характеристика принципів спеціальної дидактики (виховний характер навчання, принципи науковості, доступності знань, систематичності та послідовності в навчанні, міцності, наочності знань, свідомості й активності навчання, індивідуальний і диференційований підхід до учнів із інтелектуальними порушеннями, корекційна спрямованість навчання, керівна роль вчителя в навчанні). Корекційно-розвиваюча та практична спрямованість принципів навчання в спеціальній школі.

Тема 12. Методи спеціальної дидактики.

Поняття про методи, прийоми та засоби навчання. Сучасні класифікації методів навчання в спеціальній школі: за джерелом знань, дидактичною метою, характером пізнавальної діяльності учнів; методи організації, здійснення та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності. Критерії вибору методів навчання. Характеристика особливостей реалізації в спеціальній школі методів організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Раціональне поєднання методів навчання. Елементи програмованого та проблемного навчання в спеціальній школі. Використання комп'ютерних технологій.

Тема 13. Форми організації навчання в спеціальній школі.

Урок як основна форма організації шкільного навчання. Сучасні психолого-педагогічні вимоги до уроку. Особливості уроку в спеціальній школі. Типи та структура уроків. Підготовка вчителя до уроку. Зміст і методи аналізу уроку з урахуванням його корекційної спрямованості, виховного характеру, рівня організації педагогічного керівництва пізнавальною діяльністю учнів, із позицій цілісного аналізу. Екскурсія як форма навчальної

роботи в спеціальній школі. Підготовка до екскурсії, вимоги до її проведення.

Тема 14. Трудове навчання учнів спеціальної школи.

Освітня, виховна та корекційна роль праці в спеціальній школі. Організація трудового навчання в спеціальній школі. Етапи трудового навчання. Зв'язок уроків ручної праці з загальноосвітніми предметами.

Професійно-трудове навчання в спеціальній школі, його завдання та зміст. Види професійно-трудової підготовки. Зміст й організація системи професійно-трудового навчання в спеціальній школі. Зв'язок трудового навчання учнів із загальноосвітньою підготовкою та суспільно-корисною працею. Працевлаштування та соціально-трудова адаптація випускників спеціальної школи.

Тема 15. Суть процесу виховання.

Сучасні проблеми виховання школярів із інтелектуальними порушеннями. Завдання та зміст виховання в спеціальній школі. Особливості виховного процесу. Принципи виховання та спрямованість їх на засвоєння учнями загальнолюдських духовних цінностей, зв'язок виховання з життям; єдність свідомості й поведінки; виховання засобами праці в колективі.

Тема 16. Методи виховання учнів.

Основні методи виховання учнів спеціальної школи, особливості їхньої реалізації. Характеристика методів формування моральної поведінки дитини з інтелектуальними порушеннями; методів виховання моральної свідомості; методів стимулювання. Корекційна спрямованість методів самовиховання. Диференціація методів виховання та засобів корекційно-виховної роботи в залежності від індивідуальних особливостей розвитку дітей із інтелектуальними порушеннями, соціальних умов виховання.

Тема 17. Моральне виховання учнів.

Актуальність, завдання та сутність морального виховання учнів спеціальної школи в сучасних умовах. Особливості формування моральних уявлень і понять в дітей із інтелектуальними порушеннями. Шляхи

морального виховання в навчальній, позакласній і позашкільній роботі. Форми та методи морального виховання учнів спеціальної школи.

Тема 18. Правове виховання в спеціальній школі.

Взаємозв'язок морального та правового виховання. Основні завдання й особливості виховання громадянської позиції в школярів із інтелектуальними порушеннями. Зміст виховної роботи, спрямованої на профілактику й корекцію адиктивної поведінки учнів. Виховання правосвідомості й поведінки учнів із інтелектуальними порушеннями засобами навчальної та позакласної роботи. Форми та методи правового виховання в спеціальній школі.

Тема 19. Трудове виховання та профорієнтаційна робота в спеціальній школі.

Значення трудового виховання в корекції психофізичних недоліків учнів з інтелектуальними порушеннями. Завдання та зміст трудового виховання у спеціальній школі. Особливості гурткової роботи. Взаємозв'язок трудового навчання, виховання та профорієнтаційної роботи в спеціальній школі. Форми та методи профорієнтаційної роботи.

Тема 20. Фізичне виховання учнів із інтелектуальними порушеннями.

Особливості фізичного розвитку школярів із інтелектуальними порушеннями. Роль фізичного виховання в корекції недоліків психофізичного розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями. Завдання фізичного виховання в спеціальній школі. Засоби та форми фізичного виховання, їхня навчальна, виховна, лікувально-корекційна спрямованість. Реалізація індивідуального й диференційованого підходу до учнів у процесі фізичного виховання.

Тема 21. Естетичне виховання учнів із інтелектуальними порушеннями.

Суть і завдання естетичного виховання дітей із інтелектуальними порушеннями. Зміст, форми й методи естетичного виховання в навчальному

процесі та позакласній роботі. Педагогічне керівництво естетичним вихованням.

Тема 22. Екологічне виховання учнів із інтелектуальними порушеннями.

Актуальність і значення екологічного виховання учнів із інтелектуальними порушеннями. Завдання екологічного виховання. Форми та методи екологічного виховання школярів у процесі навчання та позакласної роботи.

Тема 23. Внесок видатних українських вчених у теорію й практику корекційної психопедагогіки.

Українські вчені минулого та сьогодення: О.Й. Теплицька, А.І. Селецький, І.Г. Єременко, К.М. Турчинська, М.О. Козленко, В.І. Бондар, О.В. Гаврилов, В.М. Синьов, Г.М. Мерсіянова, М.П. Матвєєва, В.О. Липа, С.П. Миронова, В.О. Липа, Н.М. Стадненко, О.П. Хохліна. Характеристика науково-педагогічної та громадської діяльності науковців.

Тема 24. Рання корекційно-розвивальна допомога дітям із інтелектуальним недорозвитком.

Значення раннього віку та корекційної допомоги для розвитку дитини з психофізичними порушеннями. Особливості розвитку дитини з порушеннями інтелекту у віці немовляти та ранньому віці. Принципи ранньої корекційної роботи. Психолого-педагогічне вивчення дітей раннього віку. Організаційні, змістові та методичні аспекти ранньої корекційно-розвиткової допомоги.

Тема 25. Прогнозування й методика реалізації корекційних цілей у процесі спеціального навчання дітей з інтелектуальними порушеннями.

Поняття корекційної спрямованості навчання під час порушення пізнавальної діяльності. Корекційна спрямованість принципів навчання учнів із порушеннями інтелекту. Корекційна спрямованість дидактичних методів у навчанні дітей із порушеннями інтелекту.

Тема 26. Реалізація корекційно-розвивального компоненту інклюзивного навчання учнів зі інтелектуальними порушеннями та затримкою психічного розвитку.

Шляхи реалізації корекційно-розвивального компоненту інклюзивного навчання. Реалізація корекційних цілей у процесі навчання й виховання дітей в інклюзивному закладі. Проведення корекційно-розвиткових занять спеціалістами. Включення спеціальних засобів корекції в навчально-виховний процес і режим дня. Виконання батьками вимог і рекомендацій фахівців щодо корекційного впливу на дитину. Особливості корекційних занять із дітьми з ЗПР в інклюзивних закладах.

Тема 27. Корекційні можливості педагогічних і психотерапевтичних технологій у навчанні та вихованні дітей із інтелектуальними порушеннями.

Значущість різних технологій для корекції розвитку дітей із інтелектуальними порушеннями. Особливості реалізації педагогічних технологій у роботі з дітьми з інтелектуальними порушеннями. Корекційні можливості прикладних комп'ютерних програм у навчанні та вихованні дітей із інтелектуальними порушеннями. Використання в корекційній роботі нетрадиційних методів лікувальної педагогіки та психотерапевтичних технологій.

Тема 28. Інтеграція корекційних завдань із вихованням учнів із інтелектуальними порушеннями.

Корекційна спрямованість виховання учнів із порушенням інтелекту. Індивідуальний підхід у вихованні школярів із порушенням інтелекту. Корекція несприятливого становища дитини в системі міжособистісних стосунків.

Тема 29. Підготовка батьків до здійснення корекційного впливу на розвиток дитини.

Співпраця з батьками дітей із інтелектуальними порушеннями в умовах різних типів закладів і служб. Зміст і методика навчання батьків окремим корекційним прийомам і методам виховання дитини в сім'ї.

Тема 30. Удосконалення професійно-корекційних компетенцій педагога в процесі методичної роботи.

Цілісність особистості педагога як необхідна передумова ефективності корекційної роботи. Зміст корекційної функції в діяльності корекційного педагога. Зміст і форми удосконалення професійно-корекційної компетентності в процесі післядипломної освіти. Рівні оволодіння професійною майстерністю.

Тема 31. Загальні питання спеціальних методик викладання навчальних дисциплін у закладах освіти для дітей із інтелектуальними порушеннями.

Спецметодика викладання математики

Методика викладання математики в спеціальній школі як педагогічна наука. Завдання та зміст курсу математики в спеціальній школі для дітей із легкими інтелектуальними порушеннями. Основні принципи розташування навчального матеріалу в програмі. Розподіл навчального матеріалу за конценрами. Знання, вміння та навички, які формуються в учнів із легкими інтелектуальними порушеннями в середині кожного конценра.

Спецметодика викладання української мови

Завдання та зміст навчання української мови в спеціальній школі для дітей із інтелектуальними порушеннями. Добукварний період навчання грамоти. Основні напрями роботи в добукварний період. Букварний період навчання грамоти. Завдання букварного періоду й етапи його проходження. Післябукварний період навчання грамоти. Зміст і методика читання й письма в післябукварний період. Формування навичок читання в учнів із легкими інтелектуальними порушеннями.

Образотворча діяльність зі спецметодикою викладання

Розвиток образотворчої діяльності в дітей із інтелектуальною недостатністю раннього та дошкільного віку. Особливості розвитку образотворчої діяльності дітей із інтелектуальною недостатністю раннього, дошкільного та молодшого шкільного віку. Пропедевтичний період навчання образотворчої діяльності дітей із інтелектуальною недостатністю. Урок малювання в спеціальних школах для дітей із інтелектуальними порушеннями. Види уроків із образотворчого мистецтва, їхня специфіка. Позакласна робота з образотворчого мистецтва в закладах освіти для дітей із легкими інтелектуальними порушеннями. Корекційно-розвивальна спрямованість уроків декоративного, тематичного та малювання з натури.

Спеціальні методики викладання дисциплін природничо-географічного циклу

Мета, зміст і завдання вивчення курсу спеціальної методики викладання природознавства. Організаційні форми навчання природознавства в спеціальній школі для дітей із інтелектуальними порушеннями. Мета, предмет і завдання вивчення курсу шкільної географії. Особливості засвоєння географічного матеріалу учнями з інтелектуальними порушеннями.

Питання до фахового іспиту

1. Сучасний розвиток корекційної психопедагогіки в Україні. Перспективи наукових досліджень корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки).
2. Олігофренопедагогіка як наука про виховання, навчання та шляхи корекції розвитку дітей із інтелектуальними порушеннями. Предмет і завдання олігофренопедагогіки.
3. Понятійно-категоріальний апарат олігофренопедагогіки.
4. Сучасні психолого-педагогічні класифікації розумової відсталості. Психолого-педагогічна характеристика осіб із інтелектуальними порушеннями.
5. Диференційована система спеціальних закладів для осіб із інтелектуальними порушеннями.
6. Інклюзивне навчання дітей із інтелектуальними порушеннями.
7. Виховання та навчання осіб із інтелектуальними порушеннями у світовій практиці.
8. Спеціальна школа як заклад загальної середньої освіти для дітей із інтелектуальними порушеннями. Положення про спеціальну школу та Положення про навчально-реабілітаційний центр.
9. Принципи психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини. Порядок обстеження дитини.
10. Положення про інклюзивно-ресурсний центр. Роль батьків, педагогів у розв'язанні проблеми психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини.
11. Організація, функції та зміст роботи команди психолого-педагогічного супроводу дитини.
12. Роль дошкільного виховання в корекції інтелектуальних порушень і формуванні особистості дитини.
13. Зміст освітньо-виховної та корекційної роботи в спеціальному дитячому садку.

14. Мета, завдання та зміст корекційно-виховної роботи з дітьми, які мають помірний, тяжкий і глибокий ступінь розумової відсталості.
15. Особливості виховання та соціально-трудової адаптації дітей із помірним, тяжким і глибоким ступенем розумової відсталості.
16. Єдність законів розвитку дитини з порушеним і нормотиповим розвитком.
17. Єдність навчання, виховання, розвитку, корекції як основна закономірність педагогічного процесу в спеціальній школі.
18. Корекція розвитку дітей із інтелектуальними порушеннями як основне специфічне завдання навчально-виховного процесу спеціальної школи.
19. Теорія Л. С. Виготського про складну структуру та закономірності порушеного розвитку, можливості корекції розвитку дітей із інтелектуальними порушеннями.
20. Учення Л.С. Виготського про зони актуального та найближчого розвитку, про використання обхідних шляхів у корекційно-виховній роботі.
21. Професійно-педагогічні й особистісні якості корекційного педагога. Професійні знання та вміння. Протипоказання щодо вибору професії корекційного педагога.
22. Корекційна спрямованість навчання в спеціальній школі. Особливості навчального процесу в спеціальній школі.
23. Психологічні основи процесу навчання в спеціальній школі для дітей із інтелектуальними порушеннями. Структура процесу навчання.
24. Основні вимоги до змісту освіти в спеціальній школі (корекційна спрямованість, концентричність розташування матеріалу, реалізація міжпредметних зв'язків, диференціація, науковість, доступність).
25. Характеристика змісту освіти в спеціальній школі, її освітньо-виховне та корекційне значення.
26. Характеристика принципів спеціальної дидактики.

27. Поняття про методи, прийоми та засоби навчання. Сучасні класифікації методів навчання в спеціальній школі.

28. Сучасні психолого-педагогічні вимоги до уроку. Особливості уроку в спеціальній школі. Типи та структура уроків.

29. Експерсія як форма навчальної роботи в спеціальній школі. Підготовка до експерсії, вимоги до її проведення.

30. Організація трудового навчання в спеціальній школі. Етапи трудового навчання. Зв'язок уроків ручної праці із загальноосвітніми предметами.

31. Професійно-трудове навчання в спеціальній школі, його завдання та зміст. Види професійно-трудової підготовки. Зміст й організація системи професійно-трудового навчання в спеціальній школі.

32. Сучасні проблеми виховання школярів із інтелектуальними порушеннями. Завдання та зміст виховання у спеціальній школі. Особливості виховного процесу.

33. Характеристика методів формування моральної поведінки дитини з інтелектуальними порушеннями; методів виховання моральної свідомості; методів стимулювання.

34. Диференціація методів виховання та засобів корекційно-виховної роботи в залежності від індивідуальних особливостей розвитку дітей із інтелектуальними порушеннями, соціальних умов виховання.

35. Особливості формування моральних уявлень і понять у дітей із інтелектуальними порушеннями.

36. Шляхи морального виховання в навчальній, позакласній і позашкільній роботі.

37. Основні завдання й особливості виховання громадянської позиції в школярів із інтелектуальними порушеннями.

38. Зміст виховної роботи, спрямованої на профілактику й корекцію адиктивної поведінки учнів.

39. Значення трудового виховання в корекції психофізичних недоліків учнів із інтелектуальними порушеннями.

40. Завдання та зміст трудового виховання в спеціальній школі. Особливості гурткової роботи.

41. Особливості фізичного розвитку школярів із інтелектуальними порушеннями. Реалізація індивідуального й диференційованого підходу до учнів у процесі фізичного виховання.

42. Суть і завдання естетичного виховання дітей із інтелектуальними порушеннями.

43. Актуальність і значення екологічного виховання учнів із інтелектуальними порушеннями. Завдання екологічного виховання.

44. Форми та методи екологічного виховання школярів у процесі навчання та позакласної роботи.

45. Характеристика науково-педагогічної та громадської діяльності українських вчених минулого та сьогодення (А.І. Селецький, І.Г. Єременко, К.М. Турчинська, В.І. Бондар, В.М. Синьов, Г.М. Мерсіянова, М.П. Матвеева, С.П. Миронова, О.П. Хохліна).

46. Значення раннього віку та корекційної допомоги для розвитку дитини з психофізичними порушеннями.

47. Особливості розвитку дитини з порушеннями інтелекту у віці немовляти та ранньому віці.

48. Принципи ранньої корекційної роботи. Психолого-педагогічне вивчення дітей раннього віку.

49. Організаційні, змістові та методичні аспекти ранньої корекційно-розвиткової допомоги.

50. Корекційна спрямованість дидактичних методів у навчанні дітей із порушеннями інтелекту.

51. Шляхи реалізації корекційно-розвивального компоненту інклюзивного навчання. Реалізація корекційних цілей у процесі навчання й виховання дітей в інклюзивному освітньому середовищі.

52. Розподіл обов'язків між членами команди психолого-педагогічного супроводу інклюзивного навчання дітей із інтелектуальними порушеннями.

53. Побудова індивідуальної програми розвитку дитини з інтелектуальними порушеннями в умовах інклюзивного навчання.

54. Адаптація та модифікація програми для учнів із інтелектуальним порушеннями в умовах інклюзивного навчання.

55. Особливості реалізації педагогічних технологій у роботі з дітьми з інтелектуальними порушеннями.

56. Корекційні можливості прикладних комп'ютерних програм у навчанні та вихованні дітей із інтелектуальними порушеннями.

57. Використання в корекційній роботі нетрадиційних методів лікувальної педагогіки та психотерапевтичних технологій.

58. Індивідуальний підхід у вихованні школярів із порушеннями інтелекту. Корекція несприятливого становища дитини в системі міжособистісних стосунків.

59. Співпраця з батьками дітей із інтелектуальними порушеннями в умовах різних типів закладів і служб.

60. Зміст і методика навчання батьків окремим корекційним прийомам і методам виховання дитини в сім'ї.

61. Цілісність особистості педагога як необхідна передумова ефективності корекційної роботи. Зміст корекційної функції й діяльності корекційного педагога.

62. Залежність змісту й методики корекційної роботи від ступеня та виду інтелектуального недорозвитку.

63. Навчання, виховання та трудова підготовка дітей із помірним ступенем інтелектуального порушення в різних країнах світу.

64. Організація корекційної роботи з школярами, які мають затримку психічного розвитку.

65. Показники результативності корекційного впливу в процесі навчання й виховання.

66. Методика викладання математики в спеціальній школі як педагогічна наука. Завдання та зміст курсу математики в спеціальній школі для дітей із легкими інтелектуальними порушеннями.

67. Основні принципи розташування навчального матеріалу в програмі з математики для учнів із інтелектуальними порушеннями.

68. Розподіл навчального матеріалу з математики за концентри. Знання, уміння та навички, які формуються в учнів із легкими інтелектуальними порушеннями в середині кожного концентра.

69. Завдання і зміст навчання української мови в спеціальній школі для дітей із інтелектуальними порушеннями.

70. Добукварний період навчання грамоти дітей із легкими інтелектуальними порушеннями. Основні напрямки роботи в добукварний період.

71. Букварний період навчання грамоти дітей із легкими інтелектуальними порушеннями. Завдання букварного періоду й етапи його проходження.

72. Післябукварний період навчання грамоти дітей із легкими інтелектуальними порушеннями. Зміст і методика читання й письма в післябукварний період.

73. Формування навичок читання в учнів із інтелектуальними порушеннями.

74. Розвиток образотворчої діяльності в дітей із інтелектуальною недостатністю раннього та дошкільного віку.

75. Пропедевтичний період навчання образотворчої діяльності дітей із інтелектуальною недостатністю.

76. Урок малювання в спеціальній школі для дітей із інтелектуальними порушеннями.

77. Корекційно-розвивальна спрямованість уроків декоративного, тематичного та малювання з натури.

78. Мета, зміст і завдання вивчення курсу спеціальної методики викладання природознавства.

79. Організаційні форми навчання природознавства в спеціальній школі для дітей із інтелектуальними порушеннями.

80. Особливості засвоєння географічного матеріалу учнями з інтелектуальними порушеннями.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
ФАХОВОГО ІСПИТУ**

Бали	Кількість правильних відповідей	Характеристика відповіді
190 – 200 балів	Від 95% до 100% правильних відповідей	<p>Вступник логічно й послідовно вибудовує відповідь на теоретичне питання, виявляє яскраво виражену суб'єктну позицію й вільно оперує знанням сучасних психолого-педагогічних теорій та концепцій, демонструє вміння розглядати проблему в загальному контексті історичного підходу, уміння порівнювати й оцінювати різні наукові підходи, виділяти невивчені аспекти, які виникають протиріччя, перспективи розвитку. Вступник вільно веде діалог із членами фахової екзаменаційної комісії під час відповіді, користуючись сучасною науковою термінологією.</p>

<p>172 – 189 балів</p>	<p>Від 81% до 94% правильних відповідей</p>	<p>Вступник демонструє всебічні, глибокі знання, уміє застосовувати їх на практиці. Вільно висловлює власні думки, аргументовано відповідає на поставлені запитання. Відповідь вступника повна, логічна. Вступник може припускатися незначних огріхів. Вступник пропонує самостійні приклади, що можуть бути реалізовані на практиці. Діалог із членами фахової екзаменаційної комісії носить науковий характер, відповіді вступника ґрунтовані, мова грамотна, з використанням сучасної наукової лексики.</p>
<p>154 – 171 балів</p>	<p>Від 67% до 80% правильних відповідей</p>	<p>Вступник логічно вибудовує відповідь на теоретичне питання, усебічно уявляє й оцінює різні підходи до розглянутої проблеми, підтверджує висунуті теоретичні положення прикладами, однак характерна недостатня інтеграція психолого-педагогічних знань під час обґрунтування концептуального підходу й поясненні протиріч, що виникають під час виховання та навчання дітей у початковій школі. Спостерігається деяка непослідовність в обґрунтуванні своєї точки зору, деяка суперечливість у теоретичних позиціях.</p>

<p>136 – 153 балів</p>	<p>Від 53% до 66% правильних відповідей</p>	<p>Вступник виявляє загалом добрі знання з дисципліни, досить успішно виконує передбачені програмою завдання; оперує основними поняттями, уміє робити висновки. Відповідь вступника повна, але недостатньо чітка, містить незначні помилки. Вступник відчуває труднощі під час відповіді на питання членів фахової екзаменаційної комісії, замінюючи наукове обґрунтування проблемним міркуванням практично-побутового змісту.</p>
<p>118 – 135 балів</p>	<p>Від 39% до 52% правильних відповідей</p>	<p>Відповідь на теоретичне питання вступника побудована недостатньо логічно в розкритті сучасних психолого-педагогічних теорій і концепцій, висунуті положення декларуються, але недостатньо аргументуються, не розкривається сутність відмінностей концептуальних підходів. Відповідь не має чіткого теоретичного обґрунтування, носить переважно описовий характер.</p>
<p>100 – 117 балів</p>	<p>Від 25% до 38% правильних відповідей</p>	<p>Відповідь вступника на теоретичне питання нелогічно вибудувана, судження відрізняються поверховістю, слабкою аргументацією. Відсутнє розуміння своєрідності початкової освіти, психологічних особливостей і механізмів розвитку дитини в цей період. Відповідь не має теоретичного обґрунтування, розроблена схематично, потребує уточнень і додаткових запитань. У мові трапляється розмовно-побутова лексика, спостерігаються значні неточності у використанні наукової термінології.</p>

<p>Менше 100 балів</p> <p>Не склав</p>	<p>Від 0% до 24% правильних відповідей</p>	<p>Вступник володіє теорією на фрагментарному рівні, під час виконання завдань допускається принципових помилок. Вступник не здатний орієнтуватися в програмовому матеріалі, не вміє самостійно зробити висновків. Наукове обґрунтування проблем замінюються міркуваннями життєвого плану. У мові переважає розмовно-побутова лексика.</p>
---	--	--

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бойчук Ю. Д., Коваленко В.Є., Туренко Н. М., Хребтова Н.П. Спеціальна та інклюзивна освіта: словник-довідник. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2019. 214 с.
2. Бондар В.І., Золотоверх В.В. Історія олігофренопедагогіки: підручник. – К.: Знання, 2007. – 375 с.
3. Інклюзивна освіта: теорія та практика : навчально-методичний посібник / [Колектив авторів; За заг. ред. С.П.Миронової]. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. – 192 с.
4. Інклюзивна освіта: теорія та практика : навчально-методичний посібник / [Колектив авторів; За заг. ред. С.П.Миронової]. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. – Частина 2. – 184 с.
5. Інклюзивне навчання: організаційне, змістове та методичне забезпечення: навчально-методичний посібник / [кол. авторів; за заг. ред. С.П.Миронової]. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. – 236 с.
6. Миронова С.П. Підготовка вчителів до корекційної роботи в системі освіти дітей з вадами інтелекту: монографія / С.П.Миронова. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2007. – 304 с.
7. Миронова С.П. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка : Підручник / С.П. Миронова. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. – 312 с.
8. Методика навчання учнів 1-4-х класів спеціальної школи: Навчальний посібник / С.П.Миронова, О.В.Гаврилов, О.М.Ляшенко, О.М.Опалюк, В.Е.Левицький, О.М.Вержиховська; за заг. ред. О.В.Гаврилова. - Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. – 312 с.
9. Миронова С.П. Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної діяльності: підручник / С.П.Миронова. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. – 260 с.
10. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навч.-метод. посібн. / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. – Київ : 2018. – 252 с.
11. Гаврилов О.В. Прикладна корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка 1-4 кл. / Гаврилов О. В., Липа В.О. Ляшенко О.М. Левицький В.Е. — Кам'янець-Подільський: Друк-Сервіс, 2014. — 592 с.
12. Психолого-педагогічні основи корекційної роботи в спеціальній школі: Хрестоматія: навчальний посібник / за ред. С.П. Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2004. – 220 с.

13. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: Підручник. – Частина І. Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). – К.: Вид-во НПУ ім. Драгоманова, 2007. – 238с.
14. Спеціальна психологія. Тексти. Навчальний посібник / За ред. М.П.Матвеевої, С.П.Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний педагогічний університет, інформаційно-видавничий відділ, 1999. – Ч. І. – 158 с.
15. Спеціальна психологія. Тексти: Навчальний посібник / За ред. М.П.Матвеевої, С.П.Миронової. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний педагогічний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2001. – Ч. II. – 140 с.
16. Спеціальні методики викладання дисциплін природничо-географічного та історичного циклу : навч.-посіб. / уклад. О. І. Проскурняк, В. Є. Коваленко. – Харків : Стиль-Издат, 2017. – 216 с.
17. Спеціальна методика викладання математики в допоміжній школі: курс лекцій. Частина 1 / укл. О.В. Гаврилов, О.М. Ляшенко. – Кам'янець-Подільський: ПП Пантюк С.Д., 2004. – 272 с.
18. Спеціальна методика викладання математики в допоміжній школі : курс лекцій. Частина 2/ укл. О.В. Гаврилов, О.М. Ляшенко, Н.І. Королько. – Кам'янець-Подільський: Мошинський В.С., 2006. – 432 с.